

۱۳۶۰.۷.۲۶

سوره الفجر

موسیقی

آرامیه بهی محلی کرمانشاهان

پژوهش : روانک احمدی پور

www.ketab.ir

سیب سرخ نیکن

سرشناسه	: احمدی پور، روناک، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: موسیقی در آیین‌های کرمانشاهان/پژوهش روناک احمدی پور.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه فرهنگی هنری سیب سرخ نیکن، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸۶۳۲۹۹۹۹۲۳۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: چاپ قبلی: کتاب ابرار - ۱۳۹۴
موضوع	: موسیقی محلی ایرانی -- کرمانشاهان
موضوع	: Folk music, Iranian -- Kermanshahan
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ م ۳ الف/۱۸۲ ML
رده بندی دیویی	: ۷۸۹/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۶۶۰۸۰

عنوان	: موسیقی در آیین‌های محلی کرمانشاهان
تألیف	: روناک احمدی پور
مصحف	: مرضیه معصومی
طراح جلد	: سروش احمدی پور
ناشر	: موسسه فرهنگی هنری سیب سرخ نیکن
نوبت و تاریخ چاپ	: چاپ اول/۱۳۹۷
شمارگان	: ۲۰۰ جلد
قیمت	: ۱۸۰۰۰ تومان
مرکز پخش	: ۱۷۱۰۶ - ۱۳۸ - ۶۶۱۵۷۳۳۸
فروشگاه اینترنتی	: www.persian.ir

حق چاپ برای ناشر محفوظ و هرگونه استفاده از مطالب
کتاب منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است.

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۱۰	 موسیقی
۱۰	 موسیقی محلی
۱۱	 آیین
۱۱	 آیین‌های بومی - محلی
۱۱	 فرهنگ
۱۱	 قوم
۱۳	 تأثیر موسیقی در فرهنگ جامعه
۱۸	 پیشینه‌ی واژه کرد
۲۲	 گذشته و هویت تاریخی نژاد کردها
۲۴	 تاریخچه کرمانشاهان
۲۵	 پیشینه نام کرمانشاه
۲۶	 باورها در مورد نام کرمانشاه

۲۶	فرهنگ کردی و موسیقی
۳۴	آلات موسیقی
۳۵	آلات رایج در موسیقی کردی
۳۵	دف
۳۷	کاربرد دف در فرهنگ کرد
۳۹	دهل
۴۰	کاربرد دهل در فرهنگ کرد
۴۲	طبل (تاس، یک، تپله)
۴۲	کاربرد طبل در فرهنگ کرد
۴۴	دو تاس (دو تپله)
۴۴	کاربرد دو تاس در فرهنگ کرد
۴۵	تنبور
۴۸	کاربرد تنبور در فرهنگ کرد
۴۹	سرنا
۵۰	کاربرد سرنا در فرهنگ کرد
۵۰	دوزله (دونی)
۵۱	کاربرد دونی در فرهنگ کرد
۵۲	شمشال
۵۳	کاربرد شمشال در فرهنگ کرد
۵۴	موسیقی آیینی
۵۵	نمونه ابیات هووره
۵۶	نمونه ابیات مویه

۵۷	آیین‌های بومی و محلی کرمانشاهان
۵۸	اعیاد و مراسم ملی و مذهبی
۵۸	شال درکی (شال‌اندازی)
۵۹	غولک بنما آتش افروز
۶۰	زنان لطیفه گو
۶۱	خابازی
۶۳	عید فط
۶۳	عید قربان
۶۴	رقص کردی
۶۵	موسیقی کردی و رقص
۶۶	انواع رقص کردی
۶۹	عروسی
۷۰	نامزدی دزورانی دس گیرانی
۷۱	حنابندان و به گرمابه بردن عروس
۷۳	پاگشا کردن (پاوا کردن)
۷۳	روابط مفهومی در لایه‌های کردی
۷۹	نمونه‌هایی از مضامین لایه‌های کردی:
۸۲	نمونه‌ای از لایه‌ها:
۸۴	ترانه کار
۸۴	شعر هنگام زدن مشک دوغ
۸۷	شعر هنگام دوشیدن گاو
۸۹	مراسم برداشت محصول

۹۲	 جشن خرمین
۹۲	 آیین سوگواری
۹۳	 هفته در شاهنامه
۹۳	 چله در شاهنامه
۹۹	 پیرسائه
۱۰۰	 نخرنم
	آیین تریه خوانی یا شبیه خوانی در کرمانشاه به روایت شبیه خوانان و افراد
۱۰۱	 مطلع
۱۰۵	 جمع‌بندی
۱۱۰	 تصاویر
۱۱۴	 فهرست منابع

مقدمه

واضح است فرهنگ‌ها از آنها در بین ملل و اقوام مختلف متفاوت هستند؛ بلکه در داخل یک جامعه نیز فرهنگ‌های کوچک‌تر یا خرده فرهنگ‌های مختلف و متفاوت یافت می‌شود و همین خرده فرهنگ‌ها هستند که اقوام و قبایل مختلف مانند کرد، لر، گیلکی و ... را از یکدیگر متمایز می‌سازند.

این خرده فرهنگ‌ها در اثر روابط و سمبلیسم‌های تاریخی اجتماعی یا به واسطه وجود گرایش‌ها، علایق، نیازهای روانی و تخصصی گروه‌های کوچک‌تری از افراد در متن نظام فرهنگی جامعه اصلی و بزرگ‌تر بر وجود می‌آیند و با تحول و تکامل اجتماعی، پیچیده‌تر شدن و تنوع روابط و تقسیم کار بین اعضا یک جامعه جلوه می‌یابند. گاهی این خرده فرهنگ‌ها کم رنگ، کم‌رنگ و محدودند و گاهی آن‌چنان نیرومند و موثر و مستحکم که به خوبی در میان دیگر خرده فرهنگ‌ها باز شناخته می‌شوند و نه تنها بیشتر آن‌ها که فرهنگ کلی جامعه بزرگ‌تر را نیز متأثر می‌سازند.

کشور بزرگ ایران، از تنوع فرهنگی گسترده‌ای برخوردار است و خوشبختانه خرده فرهنگ‌های ایرانی در کمترین وضعیت بحرانی به سر می‌برند؛ ولی دغدغه

اصلی حفظ و تداوم وضعیت فعلی با انسجام بخشیدن به هویت و همبستگی ملی از طریق به مشارکت طلبیدن خرده فرهنگ‌ها در امور سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی در سطح خرد و کلان است. لذا تنوع فرهنگی در ایران، تهدیدی برای هویت و همبستگی کشور قلمداد نمی‌گردد.

قلمرو فرهنگ عامه بسیار گسترده است. ذهنیات هر فرد از باورها، پندارها، اندیشه‌ها و سخن و ادب عامه انباشته است و اصولاً تصور این که فردی در جامعه تواند بدون تکیه بر فرهنگ عامه زندگی کند، محال می‌نماید. این فرهنگ عامه شامل مواردی مانند اساطیر، افسانه‌ها، قصه‌ها، ضرب‌المثل‌ها، عروسی، مرگ، رقص‌های ملی، نمایش‌های بومی و محلی، هنرهای دستی، هنرهای دستی، عتبات خافی و... می‌شود.

سرزمین کهنسال ایران دارای فولکلوری دیرپا، متنوع، گسترده و غنی است. بسیاری از آداب و رسوم ما ریشه در تاریخ کهن دارد و افسانه‌سرایی و قصه‌پردازی از سنت‌های ما محسوب می‌شود. این افسانه‌ها از سال‌ها پیش در اسناد و کتب باستانی ما متجلی است و حتی بخشی از آن‌ها در بسیاری از نقاط کشور پهناورمان هنوز به صورت دست نخورده، رواج دارد و به صورت نسل به نسل نقل شده و باقی مانده است. از این رو پرداختن به این موضوع و بررسی آن از اهمیت زیادی برخوردار است.

در دنیای ادبیات، فولکلور به مقوله‌ای گفته می‌شود که از آن می‌توان ادبیات شفاهی یا آثار خلاقه‌ی مردم یاد می‌شود. این آثار نسل به نسل و سینه به سینه بازگو شده‌اند و متعلق به فرد یا گروه خاصی نیستند، بلکه به کل جامعه تعلق دارند و از آثار ملی و میراث فرهنگی نانوشته به شمار می‌آیند که سادگی، ظرافت و گونه‌گویی از ویژگی‌های آنهاست.